

REMENÇADA JOVE

GUIONS DE TEATRE per a Primària

(INFORMACIÓ CONVENIENT)

Què era el FEUDALISME?

El feudalisme va ser el règim social dominant a Catalunya durant gran part de l'Edat Mitjana, fins a finals del segle XV. La societat estava dividida en senyors feudals, propietaris de la majoria de les terres, i serfs de remença, quasi tots ells pagesos no propietaris.

Els remences i els seus fills estaven lligats a les terres que rebien dels amos. A canvi de cultivar-les, devien jurar acatament al senyor i pagar els molts impostos que l'amo establí. No podien triar un ofici, ni casar-se ni canviar de domicili sense permís de l'amo, a menys que redimissin el pacte remença pagant un rescat que podia ser molt car.

QUÈ ÉS LA REMENÇADA?

LA REMENÇADA és una associació cultural de Montornès del Vallès que cada any representa a les places del poble, en escenaris a l'aire lliure, un musical de gran format que commemora la victoriosa revolta dels pagesos de remença catalans que va acabar amb el feudalisme a Catalunya.

La Remença disposa també d'una trentena de guions de teatre escolar, tant per a les escoles de Primària com per als instituts de Secundària, que ara posa a disposició de les famílies corona-recluses.

Endavant doncs, *teiatreros*, i, com diuen els actors per desitjar-se sort: *Molta merda!*

EL GARRÍ COIX

de Xavier Bertran

(Estem a finals del segle XV, en el context de la societat feudal catalana)

(Estem a Montornès del Vallès, un petit poble remença)

(Escenari: l'era contigua a can Coll, la masia d'en Quirze i l'Elisa)

(Ells no són en escena. Hi ha un grup de nois i noies pagesos de 10/12 anys tocant amb flabiols de canya una cançó antiga com A la vora de la mar, El testament d'Amèlia, La Dama d'Aragó o El ball de la civada)

(Entren Humbert (12) i Rosalia (12) i, quan s'acaba la cançó, els informen de la novetat)

HUMBERT: Han nascut set garrins, però un era coix i l'anaven a matar, i aleshores l'Elisa ha dit que ella el volia criar fins que creixés.

ROSALIA: *(amb ironia)* És clar, com que l'Elisa és coixeta, també...

HUMBERT: Els ha fet pena, i li han deixat que s'encarregui del garrí.

ROSALIA: Però no se'n sortirà... Coixa com és, l'Elisa no sap ni cuidar-se a ella mateixa.

(entren els germans Elisa (11), amb coixesa, i Quirze (12), que porta un cistell amb el garrí remenut a dins)

HUMBERT: *(agressiu)* T'has buscat una mala feina, Elisa. No és fàcil criar un garrí tan petit.

ROSALIA: *(agressiva)* Es morirà avui o demà. Una feina inútil.

ELISA: Viurà perquè jo el cuidaré.

HUMBERT: *(agressiu)* Morirà de seguida. Els animals que neixen coixos sempre es moren.

(Quirze posa a terra el cistell, i Elisa s'ajup per acariciar el garrí)

QUIRZE: Però no moren perquè sí. Moren perquè els abandonen, però si els donessin menjar, creixerien i es farien grans.

ROSALIA: Per què volem que es facin grans, els animals coixos? Només són un destorb, no serveixen per a res.

HUMBERT: És millor que es morin i fora problemes. No ens han de fer pena.

QUIRZE: Sou dolents! No veieu que l'Elisa vol criar aquest garrí? Deixeu-la que ho intenti!

ROSALIA: *(riu)* Apa, Quirze! Digues-li a ta germana que això que vol fer és una rucada. A nosaltres no ens fa cas.

HUMBERT: No te'l miris tant, Elisa, que morirà aviat, el garrí...

(Humbert i Rosalia marxen rient mentre cantussegen en to de burla:)

HUMBERT: Morirà, morirà, morirà...

ROSALIA: ...El garrí es morirà... *(imita la coixesa de l'Elisa)*

QUIRZE: Aquest garrinet ja hauria de mamar. Vaig a buscar un plat de llet... *(marxa corrent cap a la masia)*

(Elisa està contenta amb l'animalet, ja ha oblidat les burles d'aquells dos, està acostumada a ignorar les burles. Acaricia el garrí mentre li parla amb la veu més afectuosa)

ELISA: No facis cas d'aquells dos, bonic... Només saben dir rucades... És clar que viuràs, petitó... Si menges tot el que jo et doni, viuràs molts anys... Els coixets creixem igual que les altres persones, si mengem molt...

(torna Quirze amb un plat de llet i una cullera. Els dona a l'Elisa, que va posant cullerades a la boca del garrí, que l'continua dins de la cistella. Quirze s'ho mira amb tendresa, sense intervenir)

ELISA: Així... Mica a mica... No t'ennueguis... Ves llepant la lleteta de la cullera... Així, molt bé... Ara ho fas bé... Menja, menja, que et faràs un porquet gran i fort... Ara de moment només pots prendre lleteta, però quan creixis una mica et donaré coses molt bones... Què t'agradarà més, els naps o les cols?... Et cuinaré de tot... Les fulles de col

són molt bones, a mi m'agraden molt, i a tu també t'agradaran... O millor els pèsols, que són dolços... A l'estiu colliré figues per a tu, aquestes sí que són dolces... En Quirze m'ajudarà a collir-les, perquè jo no puc enfilar-me als arbres...

(la llet s'ha acabat i Elisa dóna el plat buit a Quirze. Continua parlant al garrí)

ELISA: T'ho has acabat tot, molt bé... Quina gana tenies!... Ara descansa una estona i al vespre et donaré més llet... I aquesta nit dormiràs al meu costat perquè estiguis ben calentó...

QUIRZE: No pots dormir amb ell, Elisa. Si es pixa, t'embrutarà el llit.

ELISA: No es pixarà! Al meu costat estarà tan bé que no se'n recordarà de pixar... *(parla al garrí)* Oi que no et pixaràs, bonic?

QUIRZE: Faràs mala olor...

ELISA: No, perquè els porquets són molt nets, no els agrada la brutícia... *(torna a parlar al garrí)* Jo, cada vespre escalfaré aigua per banyar-te... No faràs mala olor mai, oi que no?

QUIRZE: Ja has pensat quin nom li posaràs?

ELISA: Encara no... Vull que sigui un nom ben bonic...

QUIRZE: Té una taca negra entre les orelles. Que et sembla Tacat?

ELISA: No m'agrada... Sembla que estigui brut.

QUIRZE: I Golafre? El verro de la tieta Joana es deia així...

ELISA: No és un golafre. Menja el que ha de menjar i prou...

QUIRZE: Doncs millor que mengi més, perquè està tan prim com aquests flabiols, pobret...

ELISA: Aquest nom m'agrada! Flabiol! Li diré Flabiol.

QUIRZE: I quan s'engreixi?

ELISA: Li continuaré dient Flabiol. Sempre serà el Flabiol, encara que es posi gras com una bota de vi

(travessa l'escena un grup de nois, entre ells Humbert i Rosalia, que es tornen a ficar amb Elisa)

HUMBERT: Que no te'l vegin els guàrdies de l'amo, que els agrada robar el bestiar.

ROSALIA: Ha d'estar molt tendre, un porquet acabat de néixer. Segur que te'l roben!

HUMBERT: Em sembla que aquesta nit els guàrdies menjaran garrí a la brasa...

ROSALIA: No li agafis afecte, Elisa, que durarà poc...

QUIRZE: *(els esbandeix)* Foteu el camp, dolents!

(marxen rient)

ELISA: Tinc una idea perquè els guàrdies no el vegin. Vigila'm el Flabiol, que ara torno

(marxa corrent i torna amb roba de nadó)

ELISA: Ajudeu-me a vestir-lo com un nadó. Si vénen els guàrdies, es pensaran que és un germanet nostre...

(s'esforcen però no aconsegueixen vestir-lo)

QUIRZE: No li entra la roba...

ELISA: La camisola no li cap...

QUIRZE: Deixeu-me fer! Vejam si li puc passar les mànigues sense doblegar-li el braç...

ELISA: No li facis mal...

QUIRZE: *(desisteix)* No funciona. Els guàrdies no es creuran mai que sigui un nen...

(es queden rumiant)

QUIRZE: Ja ho sé! Farem una altra cosa. Li donarem una propina als guàrdies perquè no se l'emportin. Als guàrdies els agraden més els diners que els garrins. Jo tinc tres sous estalviats.

ELISA: Jo també tinc uns diners! Els he amagat aquí...

(mou una pedra grossa del terra amb molta dificultat. A sota hi ha una bosseta, i Elisa en treu unes monedes)

QUIRZE: Però ara que hi penso, no servirà. Els guàrdies s'ho emportaran tot: els diners i el garrí...

(l'entrada d'un guàrdia a escena espanta els nois)

GUÀRDIA TÒFOL: Ei, minyons! Oi que teniu un garrí? Us el compro. Vull convidar a sopar els guàrdies, que és el meu aniversari.

ELISA: *(espantada)* No el venc...

GUÀRDIA: M'han dit que es coix, que se l'ha de matar. Quant vols per ell?

ELISA: *(amb més fermesa)* No el vull vendre. El vull criar fins que sigui gran.

GUÀRDIA: Ara em regateges? Vinga, que tinc pressa. Te'n dono sis rals, més del que val un garrí coix. El necessito ara mateix.

QUIRZE: *(l'interromp)* Guàrdia, l'Elisa no el vol vendre... Li ha fet pena que el matin perquè és coix.

(el guàrdia observa la nena i el garrí)

GUÀRDIA: Ah, ja veig... Està bé; aniré a veure si me'n venen un dels altres... *(marxa)*

ELISA: El guàrdia no ens l'ha robat...

QUIRZE: Aquest és en Tòfol Vorera, és bona persona. Si haguessin vingut els altres guàrdies, ja ho hauríem vist.

(entren Humbert i Rosalia)

HUMBERT: Què feia aquí aquest soldat?

ELISA: Volia comprar-me el Flabiol per sis rals, però no li he volgut vendre.

ROSALIA: No l'has venut? Sis rals són molts diners.

ELISA: El necessitava ara mateix, però jo m'estimo molt el meu Flabiol. No li he volgut vendre.

ROSALIA: Doncs jo tinc un flabiol molt bo... (*se'l treu de la bossa del davanta*). L'he fet jo mateixa amb una canya. Si el guàrdia me'l vol comprar, li venc de seguida. Sis rals!

HUMBERT: (*també ha tret un flabiol de la butxaca*) El meu flabiol és molt millor que el teu, Rosalia. Per sis rals, em comprarà el meu abans que el teu. Potser li demanaré vuit rals...

ROSALIA: Això ja ho veurem... Cap a on ha marxat el guàrdia?

QUIRZE: (*somrient*) Crec que ha anat a can Oliver...

HUMBERT: Em comprarà el meu!

(*engega a córrer, amb el flabiol en alt, seguit per la Rosalia, mentre la cola de nois es queda rient d'ells*)

QUIRZE: (*amb tot el sarcasme*) Potser el nostre Flabiol no pot córrer, pobret, però està fent córrer a uns quants ganàpies!

**F
I
N**